

Guía Docente

Datos Identificativos					2020/21
Asignatura (*)	Socioloxía da educación			Código	615G01210
Titulación					
Descritores					
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos	
Grao	2º cuatrimestre	Segundo	Obrigatoria	6	
Idioma	Castelán				
Modalidade docente	Presencial				
Prerrequisitos					
Departamento	Socioloxía e Ciencias da Comunicación				
Coordinación	Diz Reboredo, Carlos	Correo electrónico	carlos.diz@udc.es		
Profesorado	Diz Reboredo, Carlos González Flores, María	Correo electrónico	carlos.diz@udc.es maria.gflores@udc.es		
Web					
Descrición xeral	<p>A materia de Socioloxía da Educación trata o feito social, histórico, político e cultural da educación. A educación non pode ser estudada coma un feito social illado, senón que se trata dun complexo fenómeno atravesado por cuestións tan amplas como poden ser a economía, a clase social, o xénero, a etnia, o poder, a diversidade cultural, a familia, a estratificación social, a desigualdade, os ideais pedagóxicos, as políticas educativas, etc. Por todo isto é preciso abordar a súa comprensión dun xeito holístico e sen esquecer as múltiples relacións e interaccións entre os niveis micro e macro sociolóxicos.</p> <p>Para coñecer e analizar en profundidade estes temas, durante o desenvolvemento da materia formarase ao alumnado nos principais paradigmas teóricos da socioloxía clásica e contemporánea vencellados coa educación formal e tamén con contextos/articulacións informais: analizararemos criticamente o papel tradicional da escola como un axente e dispositivo socializador, reflexionaremos sobre as súas funcións e as súas posibles alternativas, e discutiremos as relacións entre a educación e a economía, a estratificación, os movementos sociais, a construción das diferencias sexuais, a diversidade étnica, etc.</p>				

Plan de continxencia	<p>1. Modificacións nos contidos</p> <p>Ante unha situación de excepción, os contidos non se verían modificados.</p> <p>2. Metodoloxías</p> <p>*Metodoloxías docentes que se manteñen</p> <p>Sesión maxistral, Aprendizaxe colaborativa (traballos en equipo), Recensión bibliográfica, Proba de ensaio.</p> <p>*Metodoloxías docentes que se modifican</p> <p>A Sesión maxistral convértese nunha clase asíncrona gravada en Teams: os enlaces distribúense vía e-mail e as clases son subidas a Moodle; é complementada cunha titoría colectiva semanal para comentar interactivamente a clase teórica. A Aprendizaxe colaborativa se mantén, cunha modificación: o alumnado poderá optar por facer unha presentación telemática do seu traballo vía Teams, ou pola achega dun informe escrito; a proba de ensaio, en lugar de presencial será realizada vía Moodle.</p> <p>3. Mecanismos de atención personalizada ao alumnado</p> <p>Ademais do uso diario do correo electrónico, empregaranse as seguintes plataformas:</p> <p>Moodle: Un día á semana súbense os materiais correspondentes (power-points, enlaces, lecturas e links ás clases e titorías colectivas).</p> <p>Teams: Un día á semana grávase a clase asíncrona e distribúese vía Teams e vía Moodle ao alumnado. Un día á semana ten lugar unha titoría colectiva teórica, gravada en Teams e subida posteriormente a Moodle. Un día á semana ten lugar unha titoría colectiva e/ou unha sesión práctica gravada.</p> <p>4. Modificacións na avaliación</p> <p>Non se producirían cambios en canto á avaliación. Tan só mudaría a consideración da asistencia e participación do alumnado na aula, que pasaría a ser avaliado -nese apartado- soamente polas súas prácticas entregadas.</p> <p>*Observacións de avaliación:</p> <p>Para o alumnado de avaliación non continua e con recoñecemento de adicación a tempo parcial e dispensa académica aplicaranse as seguintes modificacións: celebrarase un exame cun valor total do 40%, e deberá ser entregada unha recensión bibliográfica (30%) e un traballo sobre os materiais audiovisuais distribuídos polo profesor (30%).</p> <p>A maiores e de ser o caso, a materia adaptará a avaliación aos/as alumnos/as ADI segundo as recomendacións da Coordinación do PAT da Facultade de Socioloxía</p> <p>5. Modificacións da bibliografía ou webgrafía</p> <p>Sen modificacións.</p>
-----------------------------	---

Competencias do título

Código	Competencias do título
--------	------------------------

Resultados da aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias do título		
	A	B	C
Capacidades para tomar e elaborar apuntes propios a partir das explicacións nas aulas e do material das lecturas e videos a empregar para a súa correcta elaboración. Capacidade para traballar con documentos orixinais de información e para elaborar información propia de cara a encamiñar os traballos individualmente e/ou en equipo que teñan por obxecto detectar posibles poboacións obxecto de integración, de intervencións principalmente educativas para paliar ou recuperar a súa vulnerabilidade económica, política, social, ecolóxica, de desigualdade, violencia, etc. Adquisición de habilidades para a xestión de recursos humanos e de organizacións e para traballar en grupo dentro e fóra da aula.	A8 A9 A19 A20 A21 A23 A25 A29 A31 A32 A33	B5 B10 B12 B13 B24 B27	C1
Coñecemento das principais teorías sociolóxicas sobre a sociedade e os seus procesos educativos, sobre os compoñentes básicos das desigualdades sociais e as diferencias culturais e de educación, sobre as transformacións e a evolución das sociedades contemporáneas, sobre o poder, a lexitimidade e o Estado. Comprensión da organización política e institucional da educación dende unha perspectiva sociohistórica, dende o nacemento da sociedade industrial ata os nosos días. Comprensión da variedade e da pluralidade do estudantado e da complexidade do proceso de ensinanza-aprendizaxe.	A1 A8 A9 A10 A12 A33	B20	
Manter unha actitude crítica, creativa, construtiva, científica e dialóxica fronte ás doutrinas e prácticas sociais, así como amosar actitudes de compromiso, diálogo e empatía ante problemas sociais e culturais, atendendo por exemplo ás desigualdades de xénero respecto da educación, ás violencias e tamén ao respecto á ecoloxía e ao medio ambiente. Manter unha actitude de respecto e de escoita activa, e involucrarse no traballo colaborativo, en equipo, flexible e adaptado ás diferentes situacións. Desenvolverse no exercicio dunha cidadanía aberta, atenta, coidadora, activa, crítica, comprometida, democrática e solidaria. Ser capaz de atender, entender, escoitar, debatir, observar, analizar a realidade, facer diagnósticos dalgúns problemas e propoñer solucións baseadas no ben común e nunha ecoloxía plural de saberes.	A35 A36	B5 B12 B13 B16 B18 B19 B25	C4 C6 C7 C8
Respetar, aprender e disfrutar das aportacións dos demais, así como ser capaz de superar os inconvenientes xurdidos a través das aprendizaxes colaborativas como ferramenta elemental dunha ética dialóxica que sexa capaz de manter ao longo do tempo a argumentación das evidencias para defender unha actitude crítica e responsable a nivel profesional e personal.	A34 A35		

Contidos

Temas	Subtemas
Tema 1. Orixes da Socioloxía da Educación.	<ol style="list-style-type: none"> O ser humano como animal simbólico. A educación como un asunto de Estado. Os distintos obxectos de estudo da Socioloxía da Educación. A educación/socialización formal e non formal ou informal.
Tema 2. As liñas mestras da Socioloxía da Educación.	<ol style="list-style-type: none"> Durkheim: o proceso de socialización e o sistema educativo como subsistema social. Marx: As relacións humanas materiais, a estrutura de clases e a súa relación coa educación. Weber: As relacións humanas inmateriais, a dominación e as organizacións educativas.

Tema 3. Os neoclásicos da Socioloxía da Educación.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Gramsci (neomarxista) 2. Parsons (estructural-funcionalista)
Tema 4. A Socioloxía da Educación Contemporánea.	<ol style="list-style-type: none"> 1. As teorías da reprodución. 2. As teorías da resistencia. 3. O xénero e a educación. 4. As violencias e a educación. 5. A globalización e o mercado educativo. 6. Experiencias e pedagogías alternativas.
Tema 5. A Socioloxía da Educación en España e en Galicia.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Análisis sociohistórico da Socioloxía da Educación en España. 2. Análisis sociohistórico da Socioloxía da Educación en Galicia.

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias	Horas presenciais	Horas non presenciais / traballo autónomo	Horas totais
Sesión maxistral	A8 A9 A10 A12 A34 A35 A36 B5 B10 B12 B13 B16 B18 B19 B20 B24 B25 B27	20	10	30
Aprendizaxe colaborativa	A21 A23 A25 A29 A32 A33 A34 A35 B5 B10 B12 B13 B18 B19 B24 B27 C4 C7 C8	20	40	60
Recensión bibliográfica	A8 A9 A10 A12 A34 A36 B5 B10 B12 B13 B18 B19 B24 B25 C8	15	35	50
Proba de ensaio	A1 A8 A10 A21 A35 A36 B5 B13 B18 B20 B24 B25 B27 C1 C4	7	0	7
Atención personalizada		3	0	3

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	Exposición oral complementada co uso de medios audiovisuais e a introdución dalgunhas preguntas dirixidas ó estudantado, coa finalidade de transmitir coñecementos e facilitar as aprendizaxes dos contidos da asignatura a través do estudo da bibliografía e a confección de apuntes propios polo alumnado.
Aprendizaxe colaborativa	Participación e colaboración de principio a fin en traballos que deberán ser presentados na clase por un grupo ou equipo de traballo conformado por estudantes. As aprendizaxes colaborativas axudan a darlle significación á educación e serven para experimentar academicamente o significado sociolóxico do proceso de cambio socioformativo que se está a desenvolver na actualidade.

Recensión bibliográfica	O alumnado deberá presentar por escrito unha recensión e análise de lecturas seleccionadas de entre os textos indicados polo profesor. Poderán ser citados para revisar o contido destas recensións. A súa avaliación favorecerá o traballo feito en grupo e a súa presentación conxunta así como a elaboración creativa. A presentación das recensións é unha actividade obrigatoria para todo o alumnado. Aqueles outros alumnos que prefiran ser avaliados a través da avaliación non continua tamén deberán presentar esta recensión na data fixada polo profesor.
Proba de ensaio	Proba na que se busca responder por escrito a preguntas de certa amplitude valorando que se proporcione a resposta esperada, combinada coa capacidade de razoamento (argumentar, relacionar, imaxinar, etc.), creatividade e espírito crítico. Utilízase para a avaliación diagnóstica, formativa e sumativa. Permite medir as habilidades que non poden avaliarse con probas obxectivas como a capacidade de crítica, de síntese, de comparación, de redacción e de orixinalidade do estudante; polo que implica un estudo amplo e profundo dos contidos, sen perder de vista o conxunto das ideas e as súas relacións.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral Aprendizaxe colaborativa Proba de ensaio Recensión bibliográfica	<p>Terase en conta a asistencia e a participación do alumnado nas diferentes actividades da materia, de xeito moi especial todas aquelas que conleven a responsabilidade de acadar obxectivos grupais, para o ben común que formará parte da avaliación final de cada persoa. Neste senso, aconséllase ó alumnado acudir ás titorías ou propiciar consultas co profesor da asignatura para resolver calqueira dúbida.</p> <p>* Os criterios e a planificación desta guía docente son de carácter orientativo. Considerando a heteroxeneidade do alumnado e segundo o criterio do profesor, poderán ser obxecto dalgunha adaptación se algunha situación específica así o require.</p>

Avaliación

Metodoloxías	Competencias	Descrición	Cualificación
Sesión maxistral	A8 A9 A10 A12 A34 A35 A36 B5 B10 B12 B13 B16 B18 B19 B20 B24 B25 B27	Terase en conta a asistencia regular ás clases, o bo comportamento na aula e a participación continuada no curso, amosando interese, coidando ás compañeiras e ós compañeiros, intervindo nos debates e realizando as distintas prácticas e actividades que se vaian desenvolvendo ao longo do curso en relación coa materia, dentro e fóra da aula.	30
Aprendizaxe colaborativa	A21 A23 A25 A29 A32 A33 A34 A35 B5 B10 B12 B13 B18 B19 B24 B27 C4 C7 C8	<p>A aprendizaxe colaborativa esixe empatía, madurez e responsabilidade individual e colectiva; serve para incrementar as aprendizaxes teórico-experienciais e para activar mecanismos de comportamento en favor da comunidade e dun bo clima social.</p> <p>Formaranse grupos de 4/5 persoas na aula. Da listaxe de películas e materiais audiovisuais propostos polo profesor, cada grupo elixirá unha delas ?non se poderán repetir? e procederá a realizar unha exposición oral, creativa e rigurosa na aula, podendo empregar todo tipo de soportes, materiais e/ou metodoloxías (textos, gráficos, imaxes, vídeos, música, performance, teatro, fotografías, roll-playing, etc.). As exposicións terán unha duración de 15 minutos e deberán servirse dalgúns dos conceptos, paradigmas e teorías traballados na aula.</p>	20
Proba de ensaio	A1 A8 A10 A21 A35 A36 B5 B13 B18 B20 B24 B25 B27 C1 C4	A finais de curso realizarase unha proba escrita na aula. O alumnado terá que responder varias preguntas relacionadas cos contidos da materia. Dita proba poderá ser liberatoria respecto ao exame oficial de 1ª oportunidade.	20

Recensión bibliográfica	A8 A9 A10 A12 A34 A36 B5 B10 B12 B13 B18 B19 B24 B25 C8	<p>O valor da lectura reflexionada, situada e enriquecida pola experiencia vivida axuda a fomentar a imaxinación, a creatividade e o sentido crítico. Ademais, serve para a construción de valores en prol da colectividade cando é fruto dunha reflexión dialóxica. As lecturas terán que ser relacionadas, ademais, con algúns dos contidos da materia.</p> <p>Da listaxe de libros propostos na aula polo profesor, o alumnado ?dividido en parellas? deberá escoller un deles e facer unha recensión.</p> <p>Como alternativa, o alumnado (tamén en parellas) poderá elixir entre o traballo anterior ou a elaboración dunha "historia de vida familiar", a entregar tamén por escrito. As pautas para a elaboración da recensión e da historia de vida serán dadas na aula e subidas ao Moodle.</p>	30
-------------------------	---	--	----

Observacións avaliación

A planificación exposta supón a aplicación dun sistema de avaliación continua.

Non obstante, a materia ten dous métodos principais de avaliación: continua e non continua.

1) Avaliación continua:

A cualificación final obtense promediando as cualificacións dos distintos apartados. O alumnado que teña os puntos totais suficientes para aprobar a materia (5/10) estará exento de presentarse ao exame oficial de 1ª oportunidade, aínda que podería facelo para subir nota.

2) Avaliación non continua:

O alumnado presentase ao exame oficial de 1ª oportunidade, que valerá o

55% da nota total. Para aprobar dito exame deberá alcanzar unha puntuación mínima de 3 puntos (sobre 5'5). Ademais, deberá entregar na mesma data de exame unha recensión individual dunha das lecturas acordadas previamente co profesor (25% da nota total), así como un traballo sobre unha das películas tamén acordadas co profesor con anterioridade (20% da nota total).

Para o alumnado con recoñecemento de adicación a

tempo parcial e dispensa académica de exención de asistencia, acordarase ao inicio do curso un calendario específico de titorías compatible coa súa adicación. En caso de non acordar uns elementos de avaliación particulares, na primeira e segunda oportunidade os criterios de avaliación rexiranse dacordo á modalidade de avaliación non continua.

Os criterios e a planificación desta guía docente

son de carácter orientativo. Considerando a heteroxeneidade do alumnado e segundo o criterio do profesor poderán ser obxecto dalgunha adaptación puntual debidamente comunicada ao alumnado.

Fontes de información

Bibliografía básica

- Althusser, Louis (1985). El aparato ideológico del estado escolar como aparato dominante. Madrid: Narcea
- Apple, Michael (1987). Educación y poder. Barcelona: Paidós
- Askew, Sue (1991). Los chicos no lloran. El sexismo en educación. Barcelona: Paidós
- Assadourian, Erik (2017). Educación ecosocial: cómo educar frente a la crisis ecológica. Madrid: Fuhem Ecosocial
- Ball, Stephen J. (1993). Foucault y la educación: disciplinas y saber. Madrid: Morata
- Bauman, Zygmunt (2013). Sobre la educación en un mundo líquido. Barcelona: Paidós
- Bernstein, Basil (1985). Clase social, lenguaje y socialización. Educación y Sociedad, 4: 129-168
- Bourdieu, Pierre y Passeron, Jean Claude (1969). Los estudiantes y la cultura. Barcelona: Labor
- Collins, Randall (1989). La sociedad credencialista: sociología histórica de la educación y de la estratificación. Madrid: Akal
- Chomsky, Noam (2014). La (des)educación. Barcelona : Crítica
- Dubet, François (2005). La Escuela de las oportunidades: ¿qué es una escuela justa?. Barcelona : Gedisa
- Durkheim, Émile (2000). Educación y sociología. Barcelona: Península
- Fernández Enguita, Mariano (1990). La cara oculta de la escuela. Educación y trabajo en el capitalismo. Madrid: Siglo Veintiuno
- Fernández Rouco, Noelia (2017). Educación sexual y ética de las relaciones sexuales y amorosas: cómo trabajar en favor del placer y el bienestar. Madrid: Pirámide
- Foucault, Michel (1990). Vigilar y castigar. Madrid: Siglo Veintiuno
- Freire, Paulo (2009). La educación como práctica de libertad. Madrid: Siglo XXI
- García, Almudena (2017). Otra educación ya es posible: una introducción a las pedagogías alternativas. Valencia: Litera
- Giroux, Henry (2001). Cultura, política y práctica educativa. Barcelona: Graó
- Herrero, Yayo (2007). Educación y ecología: el currículum oculto antiecológico de los libros de texto. Madrid: Editorial Popular
- Illich, Ivan (1978). La sociedad desescolarizada. Barcelona: Barral
- Jackson, Philip W. (1991). La vida en las aulas. Madrid: Morata
- Laval, Christian (2004). La escuela no es una empresa. El ataque neoliberal a la enseñanza pública. Barcelona: Paidós
- Lerena, Carlos (1991). Escuela, ideología y clases sociales en España. Barcelona: Ariel
- Lledó, Emilio (2018). Sobre la educación. La necesidad de la literatura y la vigencia de la filosofía. Barcelona: Taurus
- Marco, Aurora (2002). Mulleres e educación en Galiza. Vidas de mestras. A Coruña: Edición do Castro
- Moncada, A. (1989). Cien años de educación en España. Madrid: Visor
- Moreno, Montserrat (2000). Cómo se enseña a ser niña. El sexismo en la escuela. Barcelona: Icaria
- Olweus, Dan (1998). Conductas de acoso y amenaza entre escolares. Madrid: Morata
- Pichardo Galán, José Ignacio (2009). Adolescentes ante la diversidad sexual: homofobia en los centros educativos. Madrid : La Catarata
- Querrien, Anne (1994). Trabajos elementales sobre la escuela primaria. Madrid: La Piqueta
- Rancière, Jacques (2003). El maestro ignorante: cinco lecciones sobre la emancipación intelectual. Barcelona: Leartes
- Robinson, Ken (2015). Escuelas creativas: la revolución que está transformando la educación. Barcelona: Grijalbo
- Rockwell, Elsie (2018). Vivir entre escuelas: relatos y presencias: antología esencial.. Buenos Aires: CLACSO
- Subirats, Marina (1988). Rosa y Azul. La transmisión de los géneros en la escuela mixta. Madrid: Instituto de la Mujer
- Taberner Guasp, Josñe (2012). Familia y educación: instituciones reflexivas en una sociedad cambiante. Madrid: Tecnos
- Terrén, Eduardo (2001). El contacto intercultural en la escuela: la experiencia educativa de gitanos e hijos de inmigrantes en el área metropolitana de A Coruña. A Coruña : Universidade da Coruña
- Tonucci, Francesco (1990). ¿Enseñar o aprender? La escuela como investigación quince años después. Barcelona: Grao
- Torres Santomé, Jurjo (1994). El currículum oculto. Madrid: Morata
- Varela, Julia (1991). Arqueología de la escuela. Madrid: La Piqueta

- Willis, Paul (1988). *Aprendiendo a trabajar: cómo los chicos de la clase obrera consiguen trabajos de clase obrera*. Madrid: Akal
- Velasco, Honorio y Díaz de Rada, Ángel (2003). *Lecturas de antropología para educadores. El ámbito de la antropología de la educación y de la etnografía escolar*. Madrid: Trotta
- BIBLIOGRAFÍA ESPECÍFICA DO TEMA 1:** Almeida Nesi, Julio (1995). *Sociología de la Educación. Notas para un curso*. Barcelona, Ariel. Escotado, Antonio (1988). *Filosofía y Metodología de las Ciencias*. Madrid, UNED, pp. 21-44. Sabine, George H. (1990, 19ª impr.). *Historia de la Teoría Política*. Madrid, Fondo de Cultura Económica, pp. 15-110. **BIBLIOGRAFÍA ESPECÍFICA DO TEMA 2:** Cabrera Montoya, Blas (1986). *Limitaciones del análisis de Marx sobre la legislación fabril en El Capital*. *Revista de Educación*, nº 281, pp. 213-224. Castaño, Gonzalo (2000). *Educación y formas de dominación en Max Weber*. *Revista Colombiana de Educación: Textos Clásicos*, pp. 77-100. Durkheim, Emile (1975). *Educación y Sociología*. Barcelona, Editorial Fontanella. Guerrero Serón, Antonio (1996). *Manual de Sociología de la Educación*. Madrid, Editorial Síntesis, pp. 15-32. **BIBLIOGRAFÍA ESPECÍFICA PARA O TEMA 3:** Morgenstern, Sara (1991). *Antonio Gramsci: hegemonía y educación*. En Gómez de Castro et al., *Socialismo y Sistemas Educativos*, pp. 154-184. Parsons, Talcot (1990). *El aula como microsistema social. Sus funciones en la sociedad americana*. *Educación y Sociedad*, nº 6, pp. 163-186. Veblen, Thorstein Bunde (1944/2010 1ª edic. electr.). *Teoría de la clase ociosa*. México, FCE. **BIBLIOGRAFÍA PARA LOS TEMAS 4 Y 5: SELECCIÓN DE MANUAIS, CAPÍTULOS DE LIBROS, OU ARTIGOS PARA OBTER UN EIXO DE REFERENCIA TEÓRICO. UN PUNTO DE PARTIDA PARA A REALIZACIÓN DOS TRABALLOS PRÁCTICOS. TAMÉN BASES DE DATOS E INFORMES.** Caramés Balo, Rosa (2016). *Lección práctica de socioloxía da educación con enfoque ecofeminista: O significado da estofa lúdica infantoxuvenil*. IV Xornada Universitaria Galega de Xénero, 2016. (En internet) Fernández Palomares, Francisco (coord.). *Sociología de la Educación*. Madrid, Pearson Prentice-Hall. Flecha, Ramón; Gómez, Jesús y Puigvert, Lidia (2009). *Teoría sociológica contemporánea*. Barcelona, Paidós. Moncada, Alberto (1989). *Cien años de educación en España*. En Félix Ortega et al. (comp.), *Manual de Sociología de la Educación*. Madrid, Visor. Taberner Guasp, José (2012). *Familia y Educación*. Madrid, Tecnos. *Bibliografía complementaria para orientar máis centradamente os correspondientes traballos de aprendizaxe colaborativo*. A restante bibliografía que se precise deberá ser buscada e xestionada polo alumnado.- Adorno, Theodor W. *La Personalidad Autoritaria*. *Revista Empiria*. Documento electrónico.- Alonso, L.E., Martín Criado, E. y Moreno Pestaña, J.L. (Eds.) (2004). *Pierre Bourdieu: Las Herramientas del Sociólogo*. Madrid, Editorial Fundamentos.- Alonso, L.E., Fdez. Rguez., C.J. y Nyssen, J.M. (2009). *El Debate sobre las Competencias. Una investigación Cualitativa en torno a la Educación superior y Calidad y Acreditación*, 158 pp. Documento electrónico de la ANECA, Agencia Nacional de Evaluación de la Calidad.- Apple, Michael (1987). *Resistencia y contradicciones en las clases, la cultura y el Estado: La cultura vivida II*. En *Educación y Poder*, cap. 4. Madrid, Paidós-MEC, pp. 105-132.- Berger, Peter y Luckman, Thomas (1995). *La construcción social de la realidad*. Buenos Aires, Amorrortu.- Bernstein, Basil (1985). *Clase social, lenguaje y socialización*. *Educación y Sociedad*, nº 4, pp. 129-168.- Bourdieu, Pierre (1985). *¿Qué significa hablar? Economía de los intercambios lingüísticos*. Madrid, Ediciones Akal, S.A.- Bourdieu, Pierre (1988). *La Distinción*. Madrid, Taurus.- Caramés Balo, Rosa (2001). *Causas del "core of burnout" del profesorado universitario*. Libro de actas del VII Congreso Español de Sociología. Salamanca. Documento electrónico.- Caramés Balo, Rosa (2014). *Socioloxía da educación e ecofeminismos: docencia e investigación*. Actas del II Xornadas Interuniversitarias de Xénero. Ferrol, xullo, 2014.- Caramés Balo, Rosa (2015). *Ecofeminismo urbán na educación de intelectuais de proximidade*. En González Penín, A.J. López Díaz y E. Aguado Lorenzo, editoras: *Trazos de xénero no século XXI*, pp. 89-98. http://publicacions.uvigo.es/publicacións_gl/- Collins, Randall (1989). *La sociedad credencialista*. Madrid, Akal.- Díez Rguez., Ángeles (2003). *Ciudadanía Cibernética. La Nueva Utopía Tecnológica de la Democracia*. En M.L. Morán y J. Benedicto (Eds.): *Aprendiendo a ser Ciudadanos. Experiencias Sociales y Construcción de la Ciudadanía entre los Jóvenes*, pp. 193-217. Madrid, INJUVE, Instituto de la Juventud.- Duarte, Carlos M. (2011). *Cambio climático*. Madrid, Los Libros de la Catarata. (Debates científicos del CSIC, Catálogo General de publicaciones Oficiales). Documento electrónico.- Echeverría, Javier (2004, 2ª edic.). *Los Señores del aire: Telépolis y el Tercer Entorno*. Barcelona, Destino.- Fdez. Enguita, Mariano (2008). *¿Fronteras en las aulas?: contacto transcultural y endogamia en las interacciones del alumnado*. *Revista de Educación*, nº 345. Monografía: *De Inmigrantes a Minorías: temas y problemas de la multiculturalidad*.- Finkel, L. (1995). *Braverman y el análisis del proceso de trabajo y su descualificación*. En *La Organización Social del Trabajo*, Año 6, nº 11, pp. 117-148.- Fischer-Kowalski, Marina (2002).

El metabolismo de la sociedad: sobre la infancia y adolescencia de una naciente estrella conceptual. En Michael Redclift y Graham Woodgate: Sociología del Medio Ambiente. Una perspectiva internacional. Madrid, McGrawHill.- Fromm, Erik, Horkheimer, M. y Parsons, Talcot (1976). La Familia y el autoritarismo. Barcelona, Península.- Fundación 1º de Mayo (2009). La Situación de las y los Jóvenes en España: más Vulnerables ante la Crisis. Fundación 1º de Mayo, Estudios de la Fundación, nº 11, 65pp. Documento electrónico.- González Radío, Vicente (1998). El futuro de su presente: Análisis de una Autopercepción. A Coruña: CESUGA.- Lomas, C. (2007). ¿La escuela es un infierno?: Violencia escolar y construcción cultural de la masculinidad. Revista de Educación, nº 342.- Morgenstern, Sara (1995). El reparto del trabajo y el reparto de la educación. En VVAA: Volver a pensar la educación. Madrid, Morata, pp. 329-341.- Mulet Trobat, Bartomeu (Coord.) (2003). Globalització i Ciències Socials. Limits i Dilemes. Palma de Mallorca, Editorial A Taula, 5, Univ. Illes Balears.- Mulet Trobat, Bartomeu y Caramés Balo, Rosa (2005). Situación actual de la Sociología de la Educación en España. Una interpretación para su futuro: La senda de la ASE. Témpora, 8, pp. 137-155.- Redclift, Michael y Woodgate, Graham (2002). Sostenibilidad y construcción social. En Michael Redclift y Graham Woodgate: Sociología del Medio Ambiente. Una Perspectiva Internacional. Madrid, McGrawHill.- Segalen, Martine (1992). Antropología histórica de la familia. Madrid, Taurus.- Subirats Martorell, Marina (2002). Rosa y azul: la transmisión de los géneros en la escuela mixta. En A. Gonzáles et al. (coord.): Educar para la igualdad, educar desde la diferencia. Barcelona, Graó.- Tanguy, L. (2001). De la evaluación de los Puestos de Trabajo a las de las Cualidades de los Trabajadores. En E. Garza Toledo y J.C. Neffa (Eds.): El Trabajo del Futuro y el Futuro del Trabajo. Buenos Aires, Amorrortu, pp. 111-128.- Terrén Lalana, Eduardo y Fdez. Enguita, Mariano (2008). De inmigrantes a minorías: temas y problemas de multiculturalidad (presentación). Revista de Educación, nº 345. Monografía: De inmigrantes a minorías: temas y problemas de la multiculturalidad.- Whitty, G. Power, S. y Halpin, D. (1999). Los gestores escolares, el Estado y el mercado. En La escuela, el Estado y el mercado, cap. 4. Madrid, Morata, pp. 71-85. PÁGINAS DE BASES DE DATOS DE DIVERSOS ORGANISMOS: CIS, CIDE, MEC, COLECTIVO OIÉ, ASE, AMSE, DIALNET, GOOGLE SCHOLAR,...

Bibliografía complementaria

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Antropoloxía social e cultural/615G01102
Introdución á socioloxía/615G01103
Hª política e social contemporánea/615G01109
Teoría sociolóxica 1/615G01110
Socioloxía do xénero/615G01205
Socioloxía do traballo/615G01209

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

Observacións

(*A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías